

ŠTO ŽELIMO
DA NAŠI
RODITELJI
ZNAJU O
WALDORFSKOJ
ŠKOLI

vodič za roditelje

Erasmus+

Projekt je podržala Europska komisija.
Izneseni stavovi nisu nužno odraz stavova Europske komisije.

PREGLED

► Učenje glavom, srcem i rukama

Polazeći od ideje da je čovjek biće koje se izražava putem *volje, osjećaja i intelekta*, Rudolf Steiner, utemeljitelj waldofske pedagogije, rekao je kako pedagogija treba i mora biti prostor u kojem će se dozvoliti da se ova tri segmenta ravnopravno i na najzdraviji mogući način razvijaju. Jedino tako možemo razviti slobodno ljudsko biće – čovjeka koji je snažan u svojoj volji, topao i društveno orientiran u svojim osjećajima, te ima znatiželjan i aktivan intelekt.

► Kako se roditelji u to uklapaju?

Odgajanje je u waldorfskoj pedagogiji shvaćeno kao *zajednički rad učitelja i roditelja*. Organiziraju se dani roditelja, roditelji pomažu vrtiću/školi u skladu sa svojom stručnošću, svaki razredni učitelj barem jednom godišnje posjeti roditeljski dom svojih učenika. Waldorfska pedagogija je nezamisliva ako roditelji ne znaju i ne dožive način na koji njihova djeca uče i rade, te ako kod kuće ne potpomognu djetetov rad odgovarajućim ugođajem.

GLAVNE POSTAVKE WALDORFSKE PEDAGOGIJE

► Koliko su učitelji važni u waldorfskoj školi?

Razredni učitelj prati odrastanje djeteta tijekom cijele osnovne škole. Učitelji su školovani kako bi prepoznali pokazatelje individualnosti te ih uvažili, njegovali i razvijali.

Uspješan odgoj i obrazovanje temelji se na neposrednom kontaktu i prisnom odnosu između učenika i učitelja. Razredni učitelj u waldorfskoj školi u pravilu prati svoje učenike od prvog do osmog razreda, stoga ima prisan kontakt i neposredan uvid u djetetov tjelesni, duševni i moralni razvoj. Iz tog razloga je i suradnja s roditeljima također prisnija i intenzivnija.

Prva dva sata svakog dana razredni učitelj podučava predmete tzv. *glavne nastave* (matematika, hrvatski jezik, povijest, zemljopis, biologija, fizika, kemija), te time ima bolji uvid u snalaženje učenika u različitim nastavnim područjima. Povezanost nastavnih predmeta na taj je način efikasna, a služi u svrhu primjerenosti nastave svakom pojedinom učeniku.

Nastavni tim jednog razreda (razredno vijeće) međusobno vrlo usko surađuje s ciljem poticanja razvoja svakog pojedinog učenika. Na razrednim sastancima, u suradnji s roditeljima, razgovara se o svakom učeniku, a svaki nastavnik iznosi svoja opažanja o učenicima. Takav ukupni dojam o učeniku, razrednom učitelju pruža vrijedne informacije za daljnji pedagoški rad.

► Što čini temeljni sadržaj i metode rada u waldorfskoj školi?

Brojne umjetnosti, tjelesne i praktične aktivnosti dobar su poticaj razvoja, ali su i dobar pokazatelj talenata i napredovanja djeteta. One omogućuju rano otkrivanje kako poteškoća u razvoju tako i izuzetnih potencijala u razvoju i učenju djeteta.

Usmjerenost je na razvoj cjelovite inteligencije djeteta: fizičke, intelektualne, emocionalne, socijalne... Svi predmeti su ravnopravni. Usvajanje znanja i kognitivna kompetencija imaju jednaku važnost kao i praktične i umjetničke sposobnosti. Širok spektar nastavnih predmeta suočava sve učenike s različitim zahtjevima i uči ih nositi se s njima. Svaki učenik može upoznati svoje prednosti i poraditi na svojim slabostima.

Svi učenici, dječaci i djevojčice, uče plesti, svirati blok-flautu, obrađivati drvo i sl. Nastava i nastavni plan time dobivaju na obimu, a ovim se lijepim i svršishodnim aktivnostima razvijaju volja i navike.

Uz uobičajene školske predmete, obaveznoj nastavi u waldorfskoj školi pripadaju i:

- euritmija (od 1. razreda)
- dva strana jezika (od 1. razreda, a od 5. još jedan izborni)
- ručni rad (od 1. razreda)
- sviranje instrumenata (od 1. razreda)
- crtanje oblika (od 1. do 4. razreda, prethodnica geometrije)
- obrada drva (od 5. razreda)
- vrtlarstvo (od 6. razreda)
- zborsko pjevanje ili orkestar

Sadržaji i aktivnosti prilagođeni su uzrastu djeteta, u pravo vrijeme i na pravi način. U nižim razredima nastavu uglavnom predvodi nastavnik, dok u višim razredima ova struktura sve više ustupa mjesto pojedinačnom, partnerskom, timskom i projektnom radu učenika. Na kraju osmogodišnje škole, svaki učenik provjerava svoju samostalnost putem individualnog *godišnjeg uratka*.

Učenje se odvija metodama koje potiču razvoj mašte, mišljenja, kreativnosti i snalažljivosti. Na prvom mjestu u procesu učenja nalazi se ono *što sam činim*.

U nižim razredima velika se važnost pridaje oponašanju, ali čak i u višim razredima objašnjenja i teoretske rasprave dolaze tek na kraju: najprije se fenomen promatra i skupljaju se osobna iskustva.

U središtu pozornosti nalazi se slikovito i praktično učenje. Kalkulatori i osobna računala uvode se tek kada su učenici sami napravili određene elektronske napravice i shvatili bit rada tih medija. Kemijski procesi se najprije iskušavaju u praksi kroz zapažanje procesa i eksperimente, a tek onda preračunavaju u apstraktne formule. Povijesni se procesi mogu lakše shvatiti i zapamtiti ako se uče i putem priča o pojedinačnim sudbinama. Savladavanje tablice množenja se uči pljeskujući rukama ili lupajući nogama. Čak se i zadatak iz matematike može umjetnički oblikovati. Na ovaj način, ne pokreće se samo *glava, već i srce i ruke*.

ULOGA RODITELJA U WALDORFSKOJ ŠKOLI

► Kako roditelji mogu postati aktivni sudionici u školskom životu svog djeteta?

Vjerujemo da roditelj koji se odluči za upis svog djeteta u waldorfsku školu ima motivaciju i razumijevanje o dubljoj svrsi uključivanja u rad škole, a što je u samoj srži ostvarivanja dobrobiti djeteta. Stoga želimo naglasiti kako odabir waldorfske škole za odgoj i obrazovanje podrazumijeva barem osnovnu razinu shvaćanja temelja rada waldorfske škole, waldorfskog kurikuluma, kao i preuzimanje odgovornosti za rad i ugled škole u javnosti.

Upisom djeteta u waldorfsku školu, roditelji automatski postaju članovi *grupe roditelja*. U waldorfskim je školama diljem svijeta aktivno sudjelovanje roditelja u radu ne samo dobrodošlo, već uobičajeno i potrebno.

Stoga se roditelji odmah po dolasku opredjeljuju za jedan od timova:

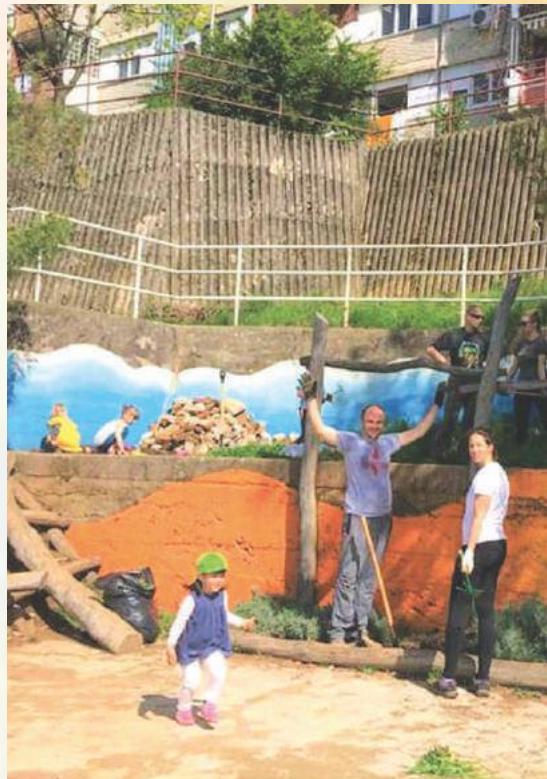
- **Vijeće roditelja** – formalno sudjelovanje u upravljanju i radu škole putem predstavnika svakog razreda. Vijeće roditelja sudjeluje direktno u radu škole, otvara diskusije, ukazuje na potrebe roditelja i predlaže rješenja i aktivnosti za unaprijeđenje rada škole putem svog predstavnika u Školskom odboru. Također, Vijeće roditelja radi samostalno na organizaciji materijala i skupova kojima je svrha edukacija roditelja. Pravilnik o radu Vijeća roditelja nalazi se na mrežnoj stranici škole

■ **Dobrodošlica i promidžba** – ove radne skupine bave se pitanjima odnosa s javnošću i dobrodošlicom (npr. njegovanjem priateljstva i zahvalnosti prema osobama koje djeluju i rade izvan škole a pomažu školi, dobrodošlicom za nove roditelje škole, pomoći u organizaciji radionica, događaja, sakupljanjem donacija i ostalim izvannastavnim aktivnostima);

■ **Održavanje škole** – to su roditelji koji se brinu za fizičke aspekte škole (održavanje, uljepšavanje prostorija, sigurnost, donacije u vidu materijala, proizvoda, okrijepe na događanjima i sl.);

■ Moguće je i učlanjenje u **Društvo prijatelja waldorfske pedagogije**.

Roditeljima preporučamo da:

- kod kuće osiguraju **produktivnu i stabilnu atmosferu**, jer je ona preduvjet djetetove socijalne i emotivne stabilnosti te napretka u obrazovnom procesu;
- osiguraju djetetu **dovoljno odmora i dovoljno vremena za domaću zadaću**, a koje mu pomažu u izgrađivanju pozitivnih navika vezano za školske obveze;
- informiraju učitelja o **interesima djeteta i važnim događajima u djetetovom životu**;
- osiguraju dolazak djeteta **u školu na vrijeme** prema pravilima Kućnog reda, kao i odvođenje iz škole nakon nastave ili produženog boravka;
- objasne djetetu **pravila ponašanja u školi** i da ga na njih podsjećaju;
- **surađuju sa školom** u primjeni disciplinskih postupaka;
- se prema učiteljima i djelatnicima škole **ophode s poštovanjem** u svim situacijama;
- se **aktivno uključe** u obilježavanje svetkovina i svečanosti kad je to moguće;
- iskoristite svaku priliku koju škola pruža za **dodatnu edukaciju iz područja waldorfske pedagogije**.

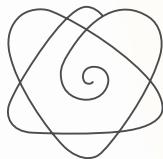
„Kada je ono što donesemo u dječji svijet ideja i osjećaja u skladu sa smjerom razvojnih sila trenutnog životnog stupnja, jačamo cijelu osobu u razvoju tako da to ostaje izvor snage tijekom cijelog njezinog života.“

Rudolf Steiner

Preporučena literatura za roditelje:

Carlgren, Frans. 2009. *Odgoj ka slobodi: Pedagogija Rudolfa Steinera - slike i izvješća iz međunarodnog pokreta waldorfskih škola*. Zagreb.

Seitz, Marielle i Hallwachs, Ursulai Pilger-Feiler, Christa. 2002. *Montessori ili waldorf?* Zagreb, Educa.

Nakladnik: Osnovna waldorfska škola

Zametska 6, Rijeka | +385 51 648 350

Napisala: Višnja Hrelja

Uredila: Dora Šimunović

Graf. dizajnirao: Zdravko Benzia

Autor naslovne slike: Rikardo Festini (2012.)

Fotografije: Osnovna waldorfska škola

i Aranyhal Waldorf Paks

Tiskao: Studio X Print

Rijeka, srpanj 2019.

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

Osnovna
waldorfska
škola
Rijeka